

SCENARIUSZ DLA NAUCZYCIELA

Nowy port nad Bałtykiem – dzieje Gdyni

CELE OGÓLNE

1. Zapoznanie uczniów z zagadnieniem powstawania nowego portu w Gdyni.
2. Przybliżenie uczniom tła historycznego i sytuacji wybrzeża w II Rzeczypospolitej.
3. Zachęcenie do pracowania ze źródłami udostępnianymi w sieci przez muzea.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Cele poznawcze

1. Omówienie sytuacji na wybrzeżu w latach dwudziestych i trzydziestych – kwestia Wolnego Miasta Gdańska.
2. Zapoznanie uczniów z historią budowy i rozwoju zarówno miasta jak i portu w Gdyni.
3. Przybliżenie uczniom historii najśłynniejszych polskich statków dwudziestolecia międzywojennego.

Cele kształtujące

1. Doskonalenie umiejętności interpretowania zabytków – ze szczególnym uwzględnieniem fotografii.
2. Rozwijanie umiejętności pracy w grupie i brania udziału w dyskusji.
3. Kształtowanie umiejętności myślenia przyczynowo-skutkowego.

Cele wychowawcze

1. Zachęcenie do poznawania historii Polski także przez pryzmat sukcesów gospodarczych.
2. Zachęcenie do pracy własnej i wykorzystywania Internetu do pogłębiania swojej wiedzy.

METODY PRACY

- ♦ praca w grupach ♦ dyskusja ♦ praca z zabytkiem ♦ rozmowa sterowana ♦ rozwiązywanie ćwiczeń ♦
- ♦ praca z mapą ♦

NARZĘDZIA

- ♦ komputer i rzutnik ♦ wydrukowane i pocięte zadania do lekcji w odpowiedniej liczbie ♦

PRZEBIEG LEKCJI

5 min

Rekapitulacja wtórna

- ♦ Pokaż uczniom mapy Polski współczesnej oraz II Rzeczypospolitej (**tablica 1**). Wspólnie wskażcie lokalizację Gdańska oraz Gdyni na obu mapach.
- ♦ Porozmawiaj z uczniami na temat rzeczywistości po I wojnie światowej. Porównajcie granice II RP oraz Polski współczesnej. Zapytaj uczniów, czy wiedzą, dlaczego zdecydowano o budowie nowego portu nad Bałtykiem w Gdyni. Opowiedz uczniom o sytuacji Gdańska (użyj zagadnień takich jak: Wolne Miasto, Liga Narodów, demilitaryzacja). Zaakcentuj utrudnienia w handlu oraz kwestię narodowości gdańskiej populacji.

35 min

Lekcja właściwa

- ♦ Wyświetl na rzutniku **zadanie 1**. Opowiedz o początkach Gdyni – rybacko-rolniczej wioski, która znajdowała się w zarządzaniu zakonów.
- ♦ Porozmawiaj z uczniami o Gdyni w początkach XX wieku. Zapytaj, jak sądzą, jak mogły wyglądać początki turystyki w tym regionie. Rozdaj uczniom **zadanie 2** i Zaakcentuj kwestię Domu Kuracyjnego.
- ♦ Pokaż uczniom **film** załączony do lekcji. Po obejrzeniu porozmawiaj z uczniami o budowie portu w Gdyni. Czy zapamiętali nazwiska osób związanych z projektem? Podkreśl rolę Eugeniusza Kwiatkowskiego i Tadeusza Wendy.
- ♦ Rozdaj uczniom **zadanie 3** (pamiętaj, aby wcześniej powycinać puzzle – projekt portu wg Tadeusza Wendy). Czy wiedzą, co przedstawia ilustracja?
- ♦ Na podstawie **tablicy 2** porozmawiaj z uczniami o dokumentowaniu fotograficznym budowy portu. Opowiedz o Muzeum Miasta Gdyni. Następnie podziel uczniów na grupy i poproś, aby spróbowali zinterpretować ostatnie zdjęcie na tablicy. Co przedstawia? Po kilku minutach wysłuchaj odpowiedzi każdej grupy. Podaj odpowiedź prawidłową (otwarcie i poświęcenie Tymczasowego Portu Wojennego i schroniska dla rybaków).
- ♦ Zapytaj uczniów, czy znają jakiś słynny polski statek. Czy pamiętają te, które zostały wymienione w filmie? Rozdaj uczniom **zadanie 4**. Po kilku minutach wspólnie sprawdźcie odpowiedzi.

Nowy port nad Bałtykiem – dzieje Gdyni

- ♦ Na podstawie **tablicy 3** opowiedz uczniom o statku „Dar Pomorza”, jego podróży dookoła świata i grze, jaka powstała.
- ♦ Pokaż uczniom zdjęcie z **tablicy 4**. Porozmawiajcie o modzie dwudziestolecia międzywojennego oraz o rozwoju turystyki na polskim wybrzeżu. Jaką rolę odegrała tutaj Gdynia?
- ♦ Rozdaj uczniom **zadanie 5**. Sprawdźcie odpowiedzi.

4 min

Rekapitulacja pierowtna

:

- ♦ W ramach podsumowania rozdaj uczniom **zadanie 6**. Sprawdźcie odpowiedzi.
- ♦ Zapytaj uczniów, czy pamiętają z filmu, co wydarzyło się z portem podczas II wojny światowej. Czy rozwijał się dalej?

1 min

Zadanie domowe

- ♦ Podaj uczniom adres cyfrowego archiwum Muzeum Miasta Gdyni (<http://www.gdyniawsieci.pl>). Poproś, aby w domu zapoznali się ze stroną, a następnie wybrali i opisali jeden, wybrany przez siebie eksponat.

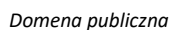

Tablica 1

Domena publiczna

Nowy port nad Bałtykiem – dzieje Gdyni

Nowy port nad Bałtykiem – dzieje Gdyni

Scenariusz dla nauczyciela przygotowany przez Fundację Dziecięcy Uniwersytet Ciekawej Historii w ramach projektu „Historia: zobacz”.

Tablica 2

Zbiory Muzeum Miasta Gdyni

Nowy port nad Bałtykiem – dzieje Gdyni

Tablica 3

Nowy port nad Bałtykiem – dzieje Gdyni

Tablica 4

Letnicy na plaży. Zbiory Muzeum Miasta Gdyni.

Nowy port nad Bałtykiem – dzieje Gdyni

Zadanie 1

Rozwiąż rebusy.

tryna=ster

~~ekiera~~

Odpowiedź:

~~eta~~

kan=zi

Odpowiedź:

Zadanie 2

Połącz podpisy z poszczególnymi pocztówkami ze zbiorów Muzeum Miasta Gdyni.

Latarnia morska, kościół p.w. św. Michała Archaniola, gospoda Edwina Pagela. Gdyni.

Łódź rybacka na plaży w Gdyni.

Pomost przy Domu Kuracyjnym w Gdyni.

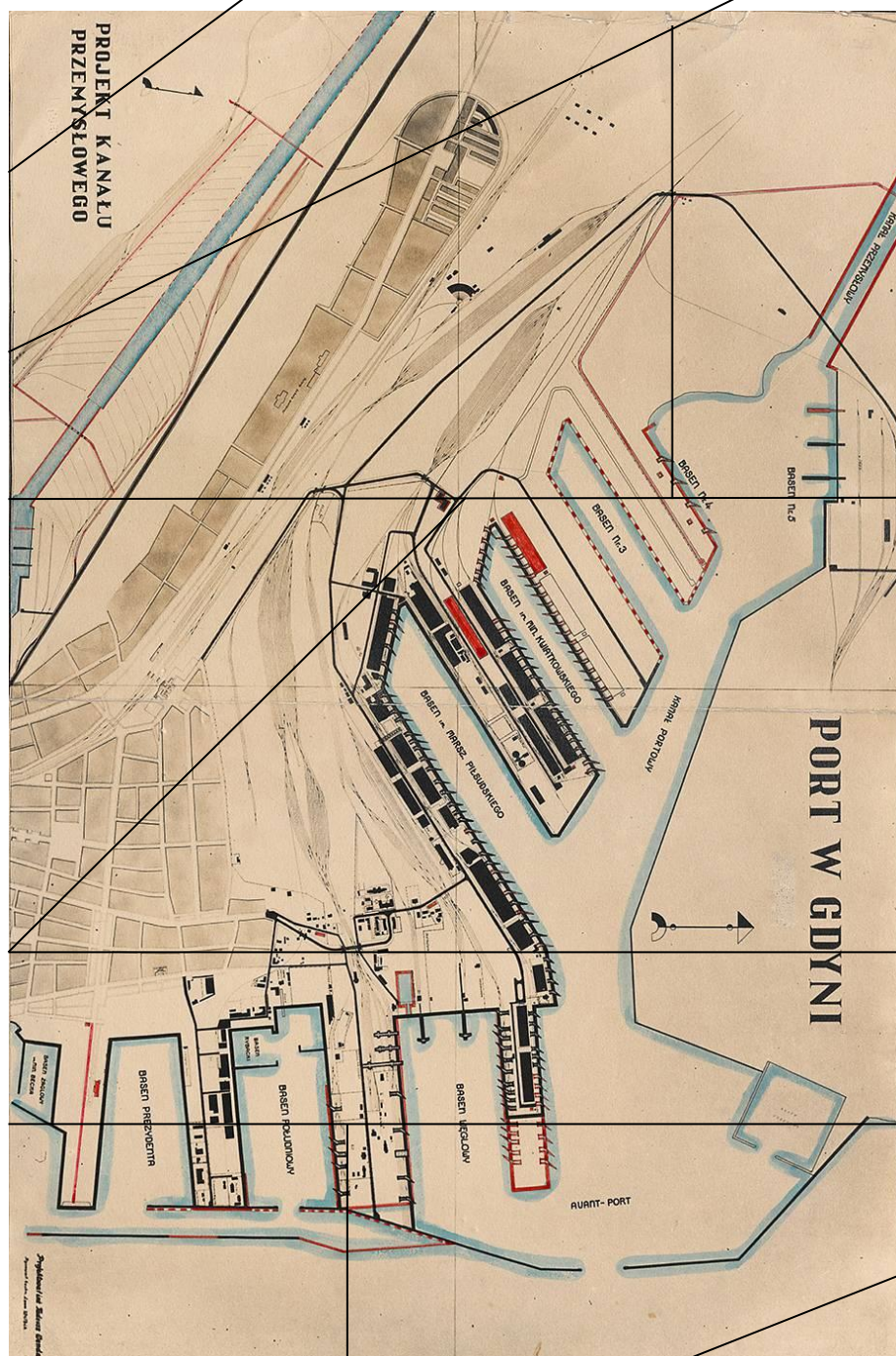
Dom Kuracyjny w Gdyni.

Nowy port nad Bałtykiem – dzieje Gdyni

Zadanie 3

Ułóż puzzle.

Zbiory Muzeum Miasta w Gdyni

Nowy port nad Bałtykiem – dzieje Gdyni

Zadanie 4

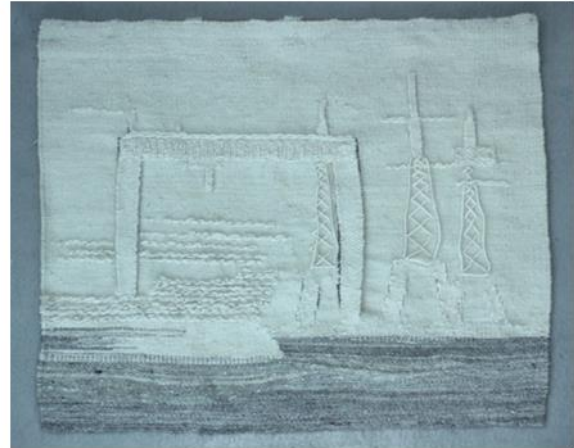
Określ, czy podane stwierdzenia są prawdziwe czy fałszywe.

PRAWDA	FAŁSZ	MS Batory był luksusowym statkiem: na pokładzie znajdowały się m.in. kino, basen i kilka eleganckich jadalni.
PRAWDA	FAŁSZ	Przy wykańczaniu wnętrza na statku zatrudniono czołowych polskich artystów: m.in. Zofię Stryjeńską, Bolesława Cybisa i Barbarę Brucką.
PRAWDA	FAŁSZ	Za budowę statków Piłsudski i Batory Rzeczpospolita zapłaciła pięcioletnimi dostawami węgla.
PRAWDA	FAŁSZ	W swój pierwszy rejs MS Batory udał się do Australii, skąd wrócił dopiero po dwóch latach.
PRAWDA	FAŁSZ	MS Batory kursował regularnie na trasie Gdynia-New York. Do wybuchu wojny odbył 39 takich kursów.
PRAWDA	FAŁSZ	W chwili wybuchu II wojny światowej MS Batory znajdował się w porcie w Gdyni i został przejęty przez Niemców. Następnie odbili go Anglicy.
PRAWDA	FAŁSZ	Podczas wojny MS Batory służył w brytyjskiej marynarce, wożąc żołnierzy, a także transportując złoto i papiery wartościowe. Przewoził także uratowane z Wawelu kolekcje arrasów.
PRAWDA	FAŁSZ	Jedną z najsłynniejszych wypraw „Batorego” była ewakuacja angielskich dzieci do Australii.
PRAWDA	FAŁSZ	Po wojnie statek wrócił do Polski i znów pływał w rejsach pasażerskich do 1971 r., kiedy został zezłomowany w Hongkongu.

Zadanie 5

Obejrzyj tryptyk w formie gobelinu upamiętniający port w Gdyni. Dopasuj podpisy do poszczególnych scen.

Skwer Kościuszki

Regaty

Stocznia

Nowy port nad Bałtykiem – dzieje Gdyni

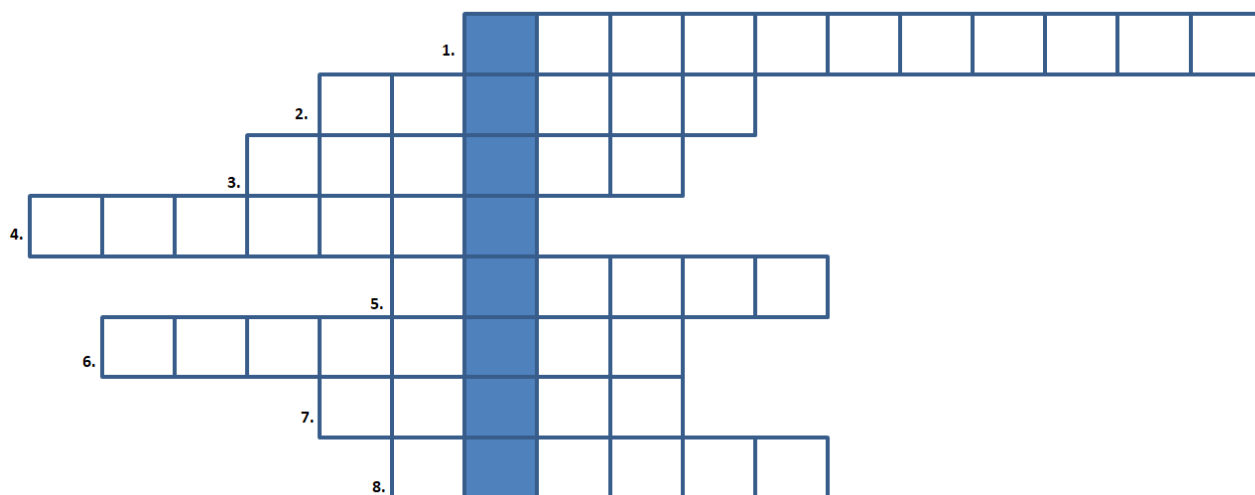

Zadanie 6

Rozbudowę portu w Gdyni utrwalano nie tylko na fotografiach, ale również w malarstwie. W latach trzydziestych XX wieku powstała seria marynistycznych obrazów ukazujących port w Gdyni. Autorką była Michalina Krzyżanowska. Aby dobrze uchwycić port, zwykle malowała z jednego z punktów widokowych na miasto. Była to pewna góra. Jak się nazywała? Rozwiąż krzyżówkę, aby poznać jej nazwę.

M. Krzyżanowska. Port wojenny.
Zbiory Muzeum Morskiego w Gdańsku

1. Minister przemysłu i handlu, mający duży wpływ na budowę portu w Gdyni
2. Zyskał status Wolnego Miasta
3. Naród stanowiący większość mieszkańców Gdańska
4. Zakon, do którego należała wieś Gdynia
5. Zawody żeglarskie
6. W niej buduje się statki
7. Tadeusz, autor projektu portu w Gdyni
8. Polski transatlantyk z dwudziestolecia międzywojennego

Nowy port nad Bałtykiem – dzieje Gdyni

SŁOWNICZEK

LIGA NARODÓW – międzynarodowa organizacja powstała po I wojnie światowej. Jej celem było utrzymanie pokoju i rozstrzyganie sporów między krajami, szczególnie tych, jakie wynikły wskutek powojennych zmian granic.

DEMILITARYZACJA – usuwanie z określonego obszaru sił wojskowych.

EKSPORT – sprzedaż towarów lub usług wytwarzanych w danym kraju do innych państw.

IMPORT – kupowanie towarów lub usług wytwarzanych przez inne państwa w celu wykorzystania na rynku własnego kraju.

REGATY – zawody sportowe przeprowadzane na wodzie. Mogą to być np. regaty żeglarskie, wioślarskie, motorowodne.

BANDERA – flaga wciągana na maszt statku, która określa jego przynależność do konkretnego kraju (np. statek pływający pod banderą polską).

FALOCHRON – konstrukcja osłaniająca np. port przed siłą morskich fal.

INFRASTRUKTURA – urządzenia, budowle i systemy stanowiące podstawę miasta i państwa

POLECANE MATERIAŁY

Archiwum Cyfrowe „Gdynia w sieci” prezentujące zbiory Muzeum Miasta Gdyni.

<http://www.gdyniawsieci.pl>

Tekst o MS Batorym, jednym z najświetniejszych polskich statków.

<https://www.pb.pl/lucky-ship-ms-batory-797541>

Tu poczytaj więcej o grze „Darem Pomorza dookoła świata”.

https://www.historiaposzukaj.pl/wiedza,obiekty,647,obiekt_gra_planszowa_dar_pomorza.html

Tekst o Eugeniuszu Kwiatkowskim i początkach portu w Gdyni.

https://www.historiaposzukaj.pl/wiedza,osoby,184,osoba_eugeniusz_kwiatkowski.html

Historia Tadeusza Wendy, projektanta portu w Gdyni.

https://www.historiaposzukaj.pl/wiedza,osoby,443,osoba_tadeusz_wenda.html

Tekst o obrazie „Port Wojenny”.

https://www.historiaposzukaj.pl/wiedza,obrazy,1221,obraz_michalina_krzyzanowska.html

Tekst o początkach turystyki w Gdyni.

https://www.historiaposzukaj.pl/wiedza,historiomat,421,historiomat_urlop_w_gdingen.html

Tekst o przedwojennej modzie plażowej.

https://www.historiaposzukaj.pl/wiedza,historiomat,743,historiomat_pizamy_plazowe.html

PRAWIDŁOWE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ

Zadanie 1. Rebus 1: Cystersi, Rebus 2: Kartuzi

Zadanie 2.

Latarnia morska, kościół p.w. św. Michała Archaniola, gospoda Edwina Pagela.
Pocztówka ze Zbiorów Muzeum Miasta Gdyni.

Dom Kuracyjny w Gdyni. Pocztówka ze Zbiorów Muzeum Miasta Gdyni.

Łódź rybacka na plaży w Gdyni. Pocztówka ze Zbiorów Muzeum Miasta Gdyni.

Pomost przy Domu Kuracyjnym w Gdyni.
Pocztówka ze Zbiorów Muzeum Miasta Gdyni.

Zadanie 4.

PRAWDA	FAŁSZ	MS Batory był luksusowym statkiem: na pokładzie znajdowały się m.in., kino, basen i kilka eleganckich jadalni.
PRAWDA	FAŁSZ	Przy wykańczaniu wnętrza na statku zatrudniono czołowych polskich artystów: m.in. Zofię Stryjeńską, Bolesława Cybisa i Barbarę Brukalską.
PRAWDA	FAŁSZ	Za budowę statków „Piłsudski” i „Batory” Rzeczpospolita zapłaciła pięcioletnimi dostawami węgla.

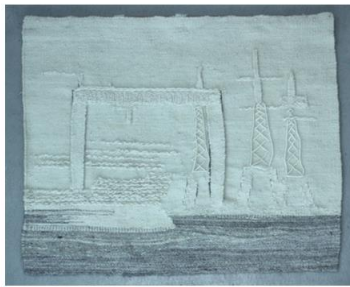

PRAWDA	<u>FAŁSZ</u>	W swój pierwszy rejs MS Batory udał się do Australii, skąd wrócił dopiero po dwóch latach.
<u>PRAWDA</u>	FAŁSZ	MS Batory kursował regularnie na trasie Gdynia-Nowy Jork. Do wybuchu wojny odbył 39 takich kursów.
PRAWDA	<u>FAŁSZ</u>	W chwili wybuchu II wojny światowej MS Batory znajdował się w porcie w Gdyni i został przejęty przez Niemców. Następnie odbili go Anglicy.
<u>PRAWDA</u>	FAŁSZ	Podczas wojny „Batory” służył w brytyjskiej marynarce, wożąc żołnierzy, a także transportując złoto i papiery wartościowe. Przewoził także uratowane z Wawelu kolekcje arrasów.
<u>PRAWDA</u>	FAŁSZ	Jedną z najsłynniejszych wypraw „Batorego” była ewakuacja angielskich dzieci do Australii.
<u>PRAWDA</u>	FAŁSZ	Po wojnie statek wrócił do Polski i znów pływał w rejsach pasażerskich do 1971 r., kiedy został zezłomowany w Hongkongu.

Zadanie 5.

Skwer Kościuszki

Stocznia

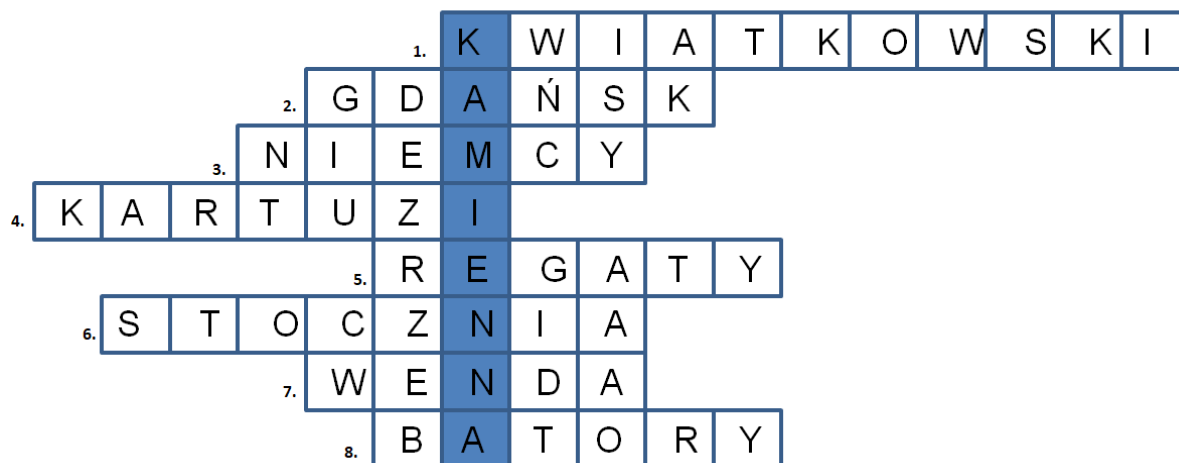
Regaty

Nowy port nad Bałtykiem – dzieje Gdyni

HISTORIA:
ZOBACZ

Zadanie 6.

HISTORIA:
ZOBACZ

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

NARODOWY
INSTYTUT MUZEALNICTWA
I OCHRONY ZBIORÓW

HISTORIA:
POSZUKAJ

Projekt HISTORIA: POSZUKAJ realizowany jest przez Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów.
Program „Historia: zobacz” jest przygotowany i realizowany we współpracy
z Fundacją Dziecięcy Uniwersytet Ciekawej Historii.

Sfinansowano ze środków MKiDN
w ramach Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA 2017-2022

Nowy port nad Bałtykiem – dzieje Gdyni

Scenariusz dla nauczyciela przygotowany przez Fundację Dziecięcy Uniwersytet Ciekawej Historii w ramach projektu „Historia: zobacz”.